

สรุปผลการประชุมระดมความคิดเห็นการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
ในระดับพื้นที่: เขตภาคใต้

วันจันทร์ที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

ณ โรงแรมทวิน โลตัส จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๘๙ คน

ประกอบด้วย ผู้บริหารจังหวัด ผู้แทนสำนักงานจังหวัด ผู้แทนท้องถิ่นจังหวัด ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้แทนเทศบาลเมือง ผู้แทนเทศบาลตำบล จากทั้งหมด ๑๔ จังหวัดในภาคใต้ ได้แก่

กลุ่ม ๑ จังหวัดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และจังหวัดในกลุ่มภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย

จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนราธิวาส
จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล

กลุ่ม ๒ จังหวัดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน

จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง

และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เปิดประชุม ๙.๐๐ น.

**๑. สรุปสาระสำคัญการอภิปรายและระดมความคิดเห็น การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
ในระดับพื้นที่**

๑.๑ “การดำเนินการที่สำคัญของภาครัฐในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน”
โดย นางสาววรรณภา คล้ายสวน ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๑.๑ การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สศช. ได้บูรณาการเป้าหมายการพัฒนาที่
ยั่งยืนไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
๑๒ เพื่อให้ประเทศไทยมีการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ประชาชนมี
คุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้ที่สูง สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ เป็นธรรม ประเทศ
สามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจโลก

๑.๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เป็นการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐
ปี มาสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะเวลา ๕ ปี และต่อยอดไปสู่แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับต่อไป โดยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ นี้ ได้
อัญเชิญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทุกมิติอย่าง
สมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกัน ตลอดจนการบริหารจัดการ
ความเสี่ยงที่ดี ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ประกอบด้วย ๑๐ ยุทธศาสตร์
ครอบคลุมในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

- ๑.๑.๓ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย (Goals) ๑๖๙ เป้าประสงค์ (Targets) ๒๔๑ ตัวชี้วัด (Indicators) ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาโดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาที่ครอบคลุมระยะเวลา ๑๕ ปี โดยประกอบไปด้วย เป้าหมายสำคัญการดำเนินงาน ๑๗ เป้าหมาย ประกอบด้วย
- เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
  - เป้าหมายที่ ๒ ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ปรับปรุงโภชนาการ และสนับสนุนเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน
  - เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพ และส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนทุกเพศทุกวัย
  - เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันให้ การศึกษามีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุม และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน
  - เป้าหมายที่ ๕ บรรลุ ความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง
  - เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำและสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน
  - เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันให้สามารถเข้าถึงพลังงานอย่างยั่งยืนในราคาที่เหมาะสม
  - เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึง และการจ้างงานเต็มอัตรา และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
  - เป้าหมายที่ ๙ สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ต้านทานและรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรม
  - เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เท่าเทียมทั้งภายในและระหว่างประเทศ
  - เป้าหมายที่ ๑๑ สร้างความปลอดภัยและภูมิคุ้มกันให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานมนุษย์
  - เป้าหมายที่ ๑๒ ส่งเสริมรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน
  - เป้าหมายที่ ๑๓ เร่งรัดดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ
  - เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเล และมหาสมุทร อย่างยั่งยืน
  - เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ปันฟูและส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน
  - เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม สร้างสถาบันที่มีความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพ
  - เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมสร้างความแข็งแกร่งของกลไกดำเนินงานและหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก
- ๑.๑.๔ กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สำคัญ คือ คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ มีหน้าที่หลักในการ

กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน กำกับ การดำเนินงาน เสนอแนะให้มีการกำหนดหรือแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงมาตรการ กำหนดแนวทางและท่าทีการเจรจาในการประชุมระหว่างประเทศ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน เป็นต้น กพย. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการอีก ๓ คณะ ดังนี้

๑) อนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มีนายสุวิทย์ เมษินทรีย์ เป็น ประธาน และ สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการ โดยอนุกรรมการฯ ทำหน้าที่ วาง แนวทางการดำเนินงาน ประสาน ติดตามและบูรณาการ การดำเนินงาน กำหนด เป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน เสนอแนะให้มีการกำหนดหรือปรับปรุง มาตรการ วางระบบและกลไกการติดตามประเมินผล และติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน เป็นต้น โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนฯ ได้แต่งตั้งคณะทำงาน อีก ๓ คณะ ได้แก่

๑.๑) คณะทำงานเพื่อบูรณาการดำเนินงานในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๒) คณะทำงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๓) คณะทำงานปรับปรุงกลไกมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และ กฎหมายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒) อนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มี นางจุรี วิจิตรวาทการ เป็นประธาน และ สศช. เป็น ฝ่ายเลขานุการ โดยอนุกรรมการส่งเสริมฯ มีหน้าที่ศึกษา สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” กับ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้ คำแนะนำแนวทางการประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายการ ขับเคลื่อนและประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งจัดให้มีระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เป็นต้น

๓) อนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน มี นายศุภวุฒิสายเชื้อ เป็นประธาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับ สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการ โดยคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลฯ ทำหน้าที่ ติดตามข้อมูลและสถานการณ์การพัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของ คณะกรรมการด้านสถิติ ให้คำแนะนำและขอเสนอแนะในการพัฒนาขีด ความสามารถของระบบการเก็บสถิติ บูรณาการแนวทางการทำงานของ หน่วยงานรัฐที่จัดทำฐาน ข้อมูลกลางของประเทศและหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ และ ติดตาม ประเมิน ผล การ ดำเนินงาน ของ หน่วยงาน ต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

๑.๑.๕ การจัดลำดับความสำคัญเป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๑๗ เป้าหมาย สศช. ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการกับหน่วยงานรัฐ ๓ ครั้ง เพื่อร่วมกัน จัดลำดับความสำคัญของ ๑๖๙ เป้าประสงค์และได้ผลลัพธ์คือ ๓๐ เป้าประสงค์ที่

พร้อมและสำคัญในการดำเนินการ จากนั้นได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการอีกครั้ง เพื่อยืนยันข้อสรุปของผลลัพธ์ที่ได้ให้เป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญ พิจารณาจากความสำคัญและความพร้อมของเป้าประสงค์นั้นๆ

- ๑.๑.๖ การดำเนินงานในระยะต่อไป (๑) ให้นำหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนร่วมกันจัดทำแผนที่นำทาง (Roadmap) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าประสงค์ที่มีความพร้อม ๓๐ ลำดับแรก เพื่อดำเนินการในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ (๒) ให้นำหน่วยงานหลัก/ร่วม ร่วมกันกำหนดค่าเป้าหมายสำหรับเป้าประสงค์และตัวชี้วัด เพื่อเป็นเป้าหมายของประเทศ (๓) ให้นำหน่วยงานแจ้งรายชื่อผู้ประสานงานหลัก (Mr./Ms. SDGs) เพื่อประสานงานในการดำเนินงานขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป (๔) ให้พัฒนาตัวชี้วัด SDGs ให้สอดคล้องกับบริบทของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี รวมทั้งบริบทด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักการทางสถิติ และสามารถเทียบเคียงกับตัวชี้วัดระดับโลกได้
- ๑.๑.๖ การประชุมสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคมร่วมขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ และวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐ ตามลำดับ เพื่อระดมความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทั้งสองภาคส่วนในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๑.๑.๗ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดโดยทั่วไปควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์รายสาขา/เฉพาะด้านที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี รวมไปถึงข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี และนโยบาย Thailand 4.0 นอกจากนี้ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจำเป็นต้องพิจารณาศักยภาพของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดพร้อมกับโอกาสและประเด็นท้าทาย

แผนพัฒนาจังหวัดโดยทั่วไปจะมีขอบเขตครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างโอกาสและอาชีพซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัด และการแก้ไขปัญหาที่สำคัญอื่น โดยมีที่มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง ด้วยเหตุนี้ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเป็นกรอบแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อจังหวัดในการพิจารณาประเด็นการพัฒนาในทุกมิติอย่างรอบด้าน

๒. การระดมความคิดเห็นในกลุ่มย่อยในประเด็นแนวทางการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับภาคและจังหวัด โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม มีความเห็นสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ จังหวัดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย จำนวน ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง และสุราษฎร์ธานี และ **จังหวัดในกลุ่มภาคใต้ชายแดน** จำนวน ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา และสตูล

๒.๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งเป้าประสงค์และตัวชี้วัด เป็นกรอบในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่ที่ทั้งส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและสามารถเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ได้

๒.๑.๒ การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชน แต่ปัจจุบันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กล้มหายขาดศักยภาพและความพร้อม โดยเฉพาะกำลังแรงงาน ดังนั้น ภาครัฐจึงควรมีมาตรการแก้ไขปัญหาดังนี้เป็นลำดับแรก

๒.๑.๓ พื้นที่ภาคใต้ส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาาระบบขนส่งสาธารณะที่ยังไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง เป็นจุดอ่อนสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ที่ ๘.๙ ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ ภายใต้เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและครอบคลุม และการจ้างงานเต็มอัตรา และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

๒.๒ จังหวัดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต และระนอง

๒.๒.๑ การขับเคลื่อนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการดำเนินการตามแผนในระดับชุมชนและจังหวัด จะต้องให้ความสำคัญกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งความต้องการของชุมชนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ สังคมมีความต้องการในหลากหลายเรื่องที่จะต้องการพัฒนา สำหรับในการพัฒนาคนจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะ การพัฒนาคุณธรรมและจิตสำนึกของคนให้รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความรักและหวงแหนพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ รวมทั้งมีความรักและสามัคคี ซึ่งเมื่อคนมีความรักความหวงแหนในพื้นที่ก็จะช่วยดูแลรักษาพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่ต่อไป

๒.๒.๒ การส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ชุมชนในพื้นที่จะต้องได้รับประโยชน์จากการที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวในพื้นที่ การส่งเสริมวัฒนธรรมภูมิปัญญา และ OTOP ซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าสินค้าสู่ชุมชน ประกอบกับการให้ความรู้และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของนักท่องเที่ยว

๒.๒.๓ การดำเนินการของภาครัฐโดยลำพังอาจมีปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากข้อจำกัดของการใช้จ่ายงบประมาณและบุคลากร ในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จจะต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาคมและภาคเอกชนด้วย

๒.๒.๔ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รายได้จากการเกษตรเป็นรายได้หลักที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งราคาสินค้าเกษตรที่ผ่านมามากต่ำและมีความผันผวน จะต้องให้ประชาชนในพื้นที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักเพื่อสร้างความอยู่รอดให้กับเกษตรกร ที่จะไม่ต้องพึ่งพารายได้เพียงเฉพาะการปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันเพื่อการจำหน่ายเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ในเรื่องสุขอนามัยที่ดี สาธารณสุขในพื้นที่ดี จะเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่

ภาพบรรยากาศการประชุมระดมความคิดเห็นการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
ในระดับพื้นที่: เขตภาคใต้

วันจันทร์ที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

ณ โรงแรมทวิน โลตัส จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑. กล่าวเปิด โดย ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน (นายสุรียา จันทระจ่าง) และบรรยายพิเศษ โดย ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นางสาววรรณภา คล้ายสวน)

๒. การระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อยในประเด็นแนวทางการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับภาคและจังหวัด

